

Samenvatting

Het college heeft ingestemd met het ter brede inspraak aanbieden van de concept-verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019. Dit concept is een actualisatie van de huidige verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Maastricht. Deze verordening vormt de basis om maatwerk en passende ondersteuning te bieden aan Maastrichtenaren die zelf of samen met hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie. Zij kunnen een beroep doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen of gebruik kunnen maken van beschermd wonen of opvang.

De inspraaktermijn loopt van 23 juli t/m 14 september 2018. De inspraakreacties worden geëvalueerd door het college waarna de definitieve versie van de Verordening ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De ingangsdatum van de nieuwe Wmo-verordening is voorzien op 1 januari 2019.

Beslispunten

1. Instemmen met de inspraakversie "Concept-verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019"
2. de inspraakversie "Concept-verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019" van 23 juli 2018 tot en met 14 september 2018 ter brede inspraak voor te leggen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 5 juli 2018:

Conform.

1. Aanleiding

De wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) schrijft voor dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het door de gemeenteraad vastgesteld beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen. In deze verordening wordt in ieder geval bepaald op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening (Wmo) in aanmerking komt.

De vigerende verordening Wmo is op 1 januari 2015 in werking getreden, voor onbepaalde tijd. Deze verordening is procesgericht en kenmerkt zich door het beschrijven van een zorgvuldig tweezijdig proces, om in gezamenlijkheid te komen tot passende ondersteuning op maat. De verordening kent extra gemeentelijke proceswaarborgen, ook bovenwettelijke, waarmee het belang van de cliënt voorop staat. Tevens kent de verordening een hardheidsclausule, teneinde te voorkomen dat inwoners door het ijs kunnen zakken.

In de afgelopen jaren is gebleken dat deze verordening – en het onderliggende Besluit maatschappelijke ondersteuning - een prima basis vormt om maatwerk en passende ondersteuning te kunnen bieden aan onze kwetsbare inwoners. De gemeentelijke toegang blijkt op basis van deze verordening in staat om een zorgvuldige procedure te doorlopen. De cliënt weet zich verzekerd van ondersteuning en ook van waarborgen in het proces van melding tot beschikking en ook daarna. Dit heeft geresulteerd in (ruim) tevreden klanten over de toegang/indicatiestelling en over de dienstverlening door aanbieders. Zo blijkt uit de uitkomsten van het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Wmo. Daarnaast zijn er weinig aanvragen voor een second-opinion, weinig klachten en eveneens weinig bezwaar- en beroepsprocedures. Zie hiertoe ook de [Monitor Toekomstagenda Sociaal Domein Individuele Voorzieningen 2017](#) zoals op 10 april 2018 is toegelicht aan de gemeenteraad.

Hoewel niet alles altijd naar behoren verloopt en er soms in individuele casussen zaken mis gaan, zijn de overall resultaten op basis van de huidige verordening goed. De vraag die dan gesteld kan worden, is waarom deze verordening dan nu geactualiseerd dient te worden? Hiervoor zijn een aantal redenen.

a. Inhoudelijke redenen

De huidige verordening is ontworpen in 2014. Na die tijd heeft de transitiefase (2015) en de transformatie (vanaf 2016) plaatsgevonden. Ook zijn in die periode de Toekomstagenda Sociaal

Domein 2022 en de onderliggende actieplannen (2016-2017 en 2018-2019) opgesteld. De verordening Wmo dient zodoende op onderdelen geactualiseerd te worden op basis van hetgeen in het gemeentelijk beleid gewijzigd is.

Daarnaast zijn wijzigingen/verbeteringen aan de orde op basis van voortschrijdend inzicht in de afgelopen 3,5 jaar.

- Ervaringen uit de uitvoeringspraktijk
- Adviezen van cliëntenraden;
- Uitkomsten van cliëntervaringsonderzoeken;
- Inzichten vanuit rechtspraak
- Tussentijdse wijzigingen in de (3) modelverordeningen van de VNG
- Redactionele aanpassingen

b. Redenen van technisch-administratieve/juridische aard

- i. De huidige verordening sluit op een aantal punten niet meer aan op hetgeen bepaald is in hogere wetgeving omdat daarin zaken gewijzigd zijn;
- ii. Daarnaast zijn in de huidige verordening een aantal bevoegdheden gedelegeerd aan het college – dus nader geregeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning - daar waar dit bij nader inzien niet bleek toegestaan. Dit kwam naar voren op basis van rechtspraak door de Centrale Raad voor Beroep (CRvB).

Daar waar dit aan de orde is, dient dit technisch-administratief/juridisch gerepareerd te worden. Bij wijzigingen die hun grondslag vinden in landelijke regelgeving, kan de inhoud/strekking van het beleid wijzigen. Hierop heeft de gemeente dan echter geen invloed.

Bij wijzigingen die hun grondslag vinden in het repareren van de onterechte delegatie, kan de inhoud/strekking van het beleid in principe ongewijzigd blijven. Voor deze insteek is gekozen in de nu voorliggende concept-verordening, waarbij de betreffende bepalingen vanuit het Besluit maatschappelijke ondersteuning ongewijzigd zijn overgeheveld naar de verordening. De gemeenteraad zal vervolgens een besluit nemen over deze nieuw opgenomen zaken en kan daarbij eventueel tot andere keuzes komen dan welke eerder door het college zijn gemaakt.

c. Integraliteit

Een derde reden om de huidige verordening onder de loep te nemen, betrof het streven naar een integrale werkwijze. In de Toekomstagenda Sociaal Domein 2022 Maastricht-Heuvelland is

opgenomen dat we kwaliteitswinst willen boeken voor de burger (meer kwaliteit, betere resultaten) én de samenleving (meer kwaliteit met minder middelen) door problemen niet meer in deelproblemen op te knippen met voor elk deelprobleem een oplossing, maar ze in samenhang en vanuit het blikveld van de burger te benaderen. Integrale beoordeling van ondersteuningsvragen met behulp van bijvoorbeeld de Omgekeerde Toets zal ook vragen om een integrale verordening Wmo/Jeugdhulp. Omdat deze nieuwe werkwijze nog in voorbereiding is, is er nu nog gekozen voor 2 separate verordeningen Wmo en Jeugdhulp. De verwachting is dat over een aantal jaren de verordeningen Wmo en Jeugdhulp worden geïntegreerd.

In de afgelopen maanden is ons ook gebleken dat er nog relatief weinig ervaring is opgedaan in den lande met een dergelijke integrale verordening. De VNG onderzoekt al geruime tijd de mogelijkheid om te komen tot een integrale verordening, maar dit proces verloopt niet voortvarend en uitkomsten van dit onderzoek zijn zodoende nog niet bekend. Wel is er al eerste versie van een integrale modelverordeningen in omloop (Stimulansz) en is er een enkele (kleine) gemeente in het land die reeds werkt op basis van een integrale verordening. Samen met hetgeen in de eerste alinea is geschetst, is er momenteel nog onvoldoende houvast om reeds per 1 januari 2019 een dergelijke verordening te hanteren.

2. Context

- Wmo 2015;
- Toekomstagenda Sociaal Domein 2022 Maastricht-Heuvelland;
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Maastricht;
- Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015, gemeente Maastricht.

Opdracht vanuit de wet

De Wmo 2015 schrijft voor dat de gemeente per verordening de regels dient vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het verplichte gemeentelijk beleidsplan met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning.

Bij verordening dient in ieder geval bepaald te worden:

- op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt;
- op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;

- welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, inclusief eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten;
- ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten vereist is;
- ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn vereist is;
- op welke wijze ingezetenen, waaronder cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij uitvoering van de wet, voorstellen voor beleid kunnen doen, gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen over verordeningen en beleidsvoorstellen, worden voorzien van ondersteuning en deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- op welke wijze de kostprijs van een maatwerkvoorziening en pgb worden berekend; en
- op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Ook dient de gemeente per verordening regels te stellen:

- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet;
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de voorziening, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Wmo 2015 door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast kan de gemeente:

- bepalen dat cliënten voor algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, en maatwerkvoorzieningen een bijdrage verschuldigd zullen zijn;
- de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen, ook wanneer de cliënt de ondersteuning zelf inkoopt met een persoonsgebonden budget, in de verordening verschillend vaststellen. Hierbij kan tevens worden bepaald dat op de bijdrage een korting wordt gegeven voor personen die behoren tot daarbij aan te wijzen groepen en dat de bijdrage afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot;
- bepalen dat de bijdragen voor opvangvoorzieningen door een andere instantie dan het CAK wordt vastgesteld en geïnd;
- bepalen dat in geval van een minderjarige cliënt die niet zelf de eigenaar is van de woning, een bijdrage wordt opgelegd aan diens onderhoudsplichtige ouders en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag over de cliënt uitoefent;

- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie (en dan in welke gevallen en mate);
- bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
- Artikel 2.1.3, tweede lid, van de Wmo 2015 biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wmo 2015 nadere regels te stellen.

De nu voorliggende concept-verordening voldoet aan alle onderdelen zoals hierboven opgesomd.

3. Gewenste situatie

Op basis van hetgeen is beschreven in paragraaf 1 van deze nota, is ten aanzien van de nu voorliggende inspraakversie van de geactualiseerde Wmo-verordening de volgende aanpak gevolgd:

- Het betreft een actualisatie van de Wmo-verordening welke per 1 januari 2015 van toepassing is. Gezien de positieve ervaringen over de afgelopen jaren met de huidige verordening en het onderliggende Besluit door zowel klanten als de gemeentelijke toegang/uitvoering, is ervoor gekozen om zo dicht mogelijk bij het huidige beleid te blijven. Daar waar zaken zijn overgeheveld vanuit het Besluit naar de verordening, is dit gebeurd zonder de inhoud/strekking aan te tasten. Dit biedt zodoende ook continuïteit voor alle partijen;
- De modelverordening van de VNG – welke tot stand is gekomen in een zorgvuldig proces met cliëntenraden – is als onderlegger benut bij de diverse aanpassingen;
- De verordening is tot stand gekomen middels multidisciplinaire voorbereiding op zowel beleid- als uitvoeringsniveau en op basis van consultatie van adviesraden;
- Daar waar functioneel en (wettelijk) mogelijk wordt nadere uitwerking op onderdelen gedelegeerd aan het college. Hiertoe zal voor 1 januari 2019 een geactualiseerd Besluit maatschappelijke ondersteuning worden vastgesteld.

Wijzigingen in de inspraakversie

Alle wijzigingen in de concept-verordening zijn verwerkt in bijgevoegde “was-wordt-tabel”. Hierin staat ook de argumentatie waarom een bepaalde wijziging is aangebracht. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar deze bijlage.

Op hoofdlijnen zijn de wijzigingen de volgende:

A. Belangrijkste zaken die worden overgeheveld vanuit het huidige Besluit maatschappelijke ondersteuning

1. Hoogte bijdrage algemene/maatwerkvoorzieningen + uitzonderingen;
2. Diverse zaken t.a.v. persoonsgebonden budgetten (o.a. hoogte, criteria, voorwaarden, weigeringsgronden, uitbetaling, controle, vergelijking met kostprijs vergelijkbare ZIN-dienstverlening);
3. Financiële tegemoetkomingen;
4. Tegemoetkoming meerkosten;
5. Mantelzorgwaardering;
6. Regels hulp door sociaal netwerk;
7. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning incl. inhoudelijke wijziging door nieuwe AMvB “reële prijs voor Wmo-diensten”;
8. Meldingsregeling calamiteiten en geweld;
9. Aanvullende (bovenwettelijke) proceswaarborgen.

B. Nieuw toegevoegde artikelen

1. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd ter verduidelijking van de proceswaarborgen voor de cliënt;
2. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd ter bespoediging van de procedure en/of terugdringing van bureaucratie;
3. (onderdelen van) artikelen zijn toegevoegd t.b.v. rechtmatigheid en handhaving, zoals:
 - a. Voorkoming en bestrijding oneigenlijk gebruik/misbruik Wmo (bijv. betere informatievoorziening cliënt, derdenbeding PGB-fraude, algehele uitsluiting frauderende aanbieder);
 - b. Opschorting betaling PGB;
 - c. Toezicht en handhaving rechtmatigheid door gemeentelijke sociale recherche.

C. Aantal artikelen zijn geschrapt

Het gaat hier om artikelen die nietig zijn bevonden in rechtspraak (bijv. terugvordering) of die geen grondslag vinden in de Wmo2015. Daarnaast zijn de overbodig geworden verwijzingen naar het Besluit c.q. nadere regels geschrapt.

D. Redactionele verbeteringen

Op onderdelen zijn woorden en zinsconstructies aangepast evenals grammaticale en typefouten.

Voorbehoud op 2 onderdelen

Hoewel in algemene zin geldt dat een concept-verordening pas definitief is na besluitvorming door de gemeenteraad, wordt in het bijzonder een voorbehoud gemaakt op een tweetal onderdelen, te weten de (verlaging van de) eigen bijdrage en de meerkostenregeling Wmo. Dit in verband met de huidige onzekerheid t.a.v. het abonnementstarief Wmo 2019, waarvan op dit moment enkel de contouren bekend zijn. De gemeente moet de mogelijkheid hebben om per 1 januari 2019 zaken te kunnen wijzigen t.o.v. de nu voorliggende inspraakversie op het moment dat volledige duidelijkheid hierover bestaat vanuit het Rijk.

Omdat de eerste tekenen uitwijzen dat het nieuwe abonnementstarief Wmo - waarbij iedereen ongeacht gezinssamenstelling, leeftijd, inkomen of zorgafname een standaardbedrag van €17,50 per 4 weken betaalt - met name (zeer) voordelig zal uitpakken voor midden en hogere inkomens, kan dit tevens aanleiding zijn om de huidige Meerkostenregeling Wmo op een andere manier vorm te geven. In dat licht geschiedt de stapeling van meerkosten per 1 januari 2019 namelijk op een andere wijze dan nu het geval is.

Daar waar onzeker landelijk beleid c.q. op dit moment onzekere gevolgen van dit landelijk beleid van invloed is op de besluitvorming in het najaar, wordt dit gemotiveerd aangegeven in de inspraakversie van de verordening. Dit biedt insprekers de mogelijkheid om breder te adviseren dan enkel op de huidige tekst van het betreffende artikel en dit leidt tot juiste verwachtingen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De totale aanpak van de 3 decentralisaties in Maastricht-Heuvelland is gericht op duurzaamheid en het realiseren van (o.a.) een gezondere samenleving.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

In deze fase – het ter inspraak leggen van voorgenomen beleid – zijn er nog geen financiële consequenties van toepassing. De voorgestelde aanpassingen in de Verordening, waaronder de onderdelen die ongewijzigd zijn overgeheveld vanuit het Besluit naar de Verordening, kunnen budgettair neutraal worden uitgevoerd binnen de huidige (landelijke) regelgeving.

De financiële consequenties zullen definitief bekend zijn en ook nader uitgewerkt worden in de definitieve besluitvorming in het najaar van 2018. Op dat moment is er meer bekend over het abonnementstarief Wmo 2019 zoals het Rijk dat wil invoeren per 1 januari 2019. Dit is relevant omdat er met name financiële consequenties zijn te verwachten op dit onderdeel en de afgeleide keuzes die de gemeenteraad vervolgens maakt nu bevoegdheden van het college naar de gemeenteraad zijn overgegaan (bijv. al of niet verlagen van de eigen bijdrage, aanpassing meerkostenregeling Wmo, e.d.). Hierop kan in deze financiële paragraaf nu niet geanticipeerd worden.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Het betreft hier een participatief traject waarin inwoners, adviesraden en andere belanghebbenden worden meegenomen. Het traject wordt daarnaast gelijktijdig in alle gemeenten in Maastricht-Heuvelland doorlopen.

De regionale adviesraden Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland zijn vanaf het najaar 2017 betrokken bij dit traject. Op 29 mei 2018 zijn zij uitvoerig geïnformeerd en geconsulteerd in de vorm van een themabijeenkomst over zowel de verordening Wmo als Jeugdhulp. In deze positieve en constructieve bijeenkomst hebben adviesraden teruggekeken naar wat goed en minder goed ging in de afgelopen jaren ten aanzien van maatwerkvoorzieningen en in het bijzonder de rol van de gemeente. Dit met o.a. als doel om onderdelen in de nieuwe verordeningen aan te passen, voor zover hier een belemmering werd geconstateerd. De opbrengst van de bijeenkomst is gevat in een verslag en zal worden meegenomen in de nieuwe verordening en/of verbetering van de uitvoeringspraktijk.

Op verzoek van deze adviesraden zal de inspraaktermijn op de concept-verordening Wmo (en ook Jeugdhulp) worden verlengd van 6 naar 7 weken (van 23 juli t/m 14 september 2018).

Het betreft hier een breed inspraaktraject waarbij alle inwoners van de gemeente in de gelegenheid worden gesteld om een reactie/advies uit te brengen op de inspraakversie van de concept-verordening Wmo.

11. Voorstel

1. Instemmen met de inspraakversie "Concept-verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019"
2. de inspraakversie "Concept-verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019" van 23 juli 2018 tot en met 14 september 2018 ter brede inspraak voor te leggen.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De verordening zal in december 2018 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit mede op basis van de geëvalueerde inspraak. Gezien de zomerperiode waarin de inspraak plaatsvindt, is de inspraaktermijn verruimd naar 7 weken i.p.v. 6 weken. De inspraaktermijn is gelijkgetrokken in de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland. Iedere gemeente regelt echter individueel de correcte inspraak omdat de inwoners/adviesraden enkel een advies kunnen verstrekken aan het college van hun eigen gemeente.

Het tijdspad ziet er als volgt uit:

Vaststelling inspraakversie door college	3 juli 2018
Start inspraak	23 juli
Einde inspraak	14 september
Vaststelling door college geëvalueerde verordening	9 oktober
Stadsronde	23 oktober
Raadsronde	27 november
Raadsvergadering	11 december 2018